

schilderijtje hoort eerder thuis op een bonbon doosje dan in een museum van kunstwerken.

Hetzelfde geldt van de meeste werken van Ernst Stückelberg (1831—1903), waarmee hier, helaas, een zaaltje gevuld werd. Een zelf-portret schildert hij met den fel-doordringenden „droomersblik” onder zwaar gefronste wenkbrauwen en tegen de woeste onstuimigheid van een onheilspellend, verlaten zeegezicht, om dan in de lijst deze gulden woorden te plaatsen: „O Beata Solitudo, O Sola Beatitudo....!” Toch is ook deze schilder het meest dragelijk in zijne portretten, al is het met een zucht van verlichting dat wij dit zelfportret kontrasteeren met het reeds vermelde en eveneens romantische zelfportret van Hans von Marées (1837—1887). Ziet, dit is de waarachtige droomersblik! Fascineerend zijn de oogen, fascineerend het niet sterke maar prachtig sensitieve gelaat, fascineerend ook de geheele figuur, in het zwart gekleed en met den zwarten hoogen hoed op, gezien tegen een romantisch- bewogen achtergrond van diepe, weldadige kleurenpracht. Een sterk geestelijk leven, naar het ideeële en metaphysische neigend, voel ik achter dezen kop, die als geschilderd is voor een kleinen kring van kunstzinnigen en niet voor het groote publiek. In een eenzaam landschap van donkerblauw en donkerbruin en donkergroen heeft deze kunstenaar zich zelf uitgebeeld, als staande in een wijde, kosmische ruimte tegenover het groote Levensraadsel, dat hij half weifelend, half onderzoekend tracht te benaderen en te doorvorschen. Laten wij het portret, dat Holbein van vrouw en kinderen schilderde, buiten bespreking, dan is dit voor mij wel het meest ontroerend menschenbeeltenis van deze geheele collectie.

Ook een veertiental groote studie-bladen zijn van Hans von Marées hier aanwezig, waarop o. a. een gegeven van paarden meermalen tot een boeiend en nobel spel van lijnen verwerkt werd. Directer en spontaner toch vond ik enkele levende teekeningen van den koeleren, maar sterkeren Ferdinand Hodler (1853—1918). Deze snel-genoteerde krabbels dragen het onmiskenbaar stempel van een vrij hevige ontroering, alsook van een technisch rake vaardigheid, en deze gunstige eerste indruk wordt versterkt, wanneer wij in een der achterzalen de zich hier bevindende vijf schilderstukken van Hodler *) bestudeeren. Geen streepje op een dezer doeken is slap, of toont een gemis aan overtuiging. Een vergelijking met den eveneens Zwitserschen, hoewel in Duitschland gevormden Böcklin ligt voor de hand: allereerst valt dan op, hoe het den later-geborenen Hodler gegeven was met een bewuste zekerheid datgene te realiseeren, waarnaar ook Böcklin ten deele gestreefd had n.l. om boven het impressionisme en het naturalisme uit tot een meer symbolische, of althans spiritueele gestyleerde levenssynthese te komen. Böcklin echter zocht

*) In bruikleen.